

(16.02. 1938 — 19.10.2008)

19 жовтня 2008 року після тяжкої хвороби відійшла у вічність Ольга Георгіївна Муромцева, відомий український філолог, професор, доктор філологічних наук, завідувач кафедри українознавства Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (1992–2000).

О. Г. Муромцева народилася 16 лютого 1938 р. в селі Хотівля тепер Вовчанського району Харківської області. Навчалася в Харківському державному університеті ім. М. Горького (тепер ХНУ ім. В. Н. Каразіна), який закінчила 1960 р. за спеціальністю «українська мова та література». Після закінчення університету залишилася працювати на кафедрі української мови цього ж університету і згодом була рекомендована до аспірантури Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР. За темою «Семантичні зміни в групі суспільно-політичної лексики української літературної мови другої половини XIX століття — першої половини XX століття» О. Г. Муромцева в 1968 р. успішно захистила кандидатську дисертацію.

Невтомна праця в галузі лексикології та історії української літературної мови увінчалася докторською дисертацією «Розвиток лексики української літературної мови в другій половині XIX — першій половині XX століття» (1986). 1988 р. їй присвоєно звання професора.

Коло зацікавлень Ольги Георгіївни широке. Свідченням цього є понад 100 виданих наукових праць, які відзначаються багатогранністю інтересів, оригінальністю мислення, поєднанням теорії і практики. Це насамперед галузі історії української літературної мови, лексикології, стилістики й культури української мови, соціолінгвістики: монографія «Розвиток лексики української літературної мови в другій половині XIX — першій половині XX століття» (1985), у якій докладно розглянуто процеси розвитку лексичного складу української літературної мови на матеріалі художньої літератури, публіцистики; курс лекцій «Культура мови вчителя» (1998), навчальні посібники «Методичні рекомендації до курсу “Культура мови вчителя”» (1999), «Збірник вправ з сучасної української літературної мови: Морфеміка, словотвір, морфологія» (1999) та ін.

Ользі Георгіївни властиве тонке відчуття індивідуального стилю письменника, про що свідчать наукові праці, присвячені мовно-стильовим рисам творчості Г. Квітки-Основ'яненка, А. Свидницького, П. Куліша, Марка Вовчка, Панаса Мирного, І. Нечуя-Левицького, І. Франка, Ю. Федьковича, О. Маковея, Г. Барвінок, О. Кобилянської, Ю. Федьковича. Зацікавлення дослідниці зосереджені в царині питань розвитку і становлення української літературної мови, історії української літературної мови та ідіостилю письменників другої половини XIX — початку XX ст. Підсумком багатогранної творчої діяльності Ольги Георгіївни в галузі українського мовознавства став збірник її вибраних праць «З історії української літературної мови : Вибр. праці» (2008). Визначальною рисою праць професора О. Г. Муромцевої як мовознавця є поєднання системності, ґрунтовності та всебічності в будь-якому з її наукових досліджень, прагнення до комплексного розкриття наукової концепції.

Росіянка за походженням, вона була справжньою україночкою за мисленням і світовідчуттям. Ольга Георгіївна не тільки неодноразово зверталася до представників міської влади з питань повернення історичного обличчя Харкову, а й була ініціатором створення обласного відділення Товариства української мови ім. Т. Шевченка, що реально сприяло українізації Харківщини. Значна кількість праць Ольги Георгіївни присвячена стану й статусу української мови в Харкові.

О. Г. Муромцева нагороджена знаком «Відмінник народної освіти УРСР».